

Наведена оцінка допоможе банкам, що працюють на вітчизняному ринку, зважено приймати рішення стосовно розвитку власних регіональних мереж відділень.

ВИСНОВКИ

Отже, проведені дослідження дозволило виявити та охарактеризувати головні регіональні фактори впливу на банківську систему України взагалі, а також на окремі банки з урахуванням кризових явищ в економіці держави. Додатково для можливості підвищення ефективності управління територіальною структурою банків був запропонований інструментарій оцінки впливу головних регіональних факторів на банківські установи за рахунок зваженої рейтингової оцінки.

Необхідно зазначити, що проведені дослідження потребує доповнення в контексті розробки методики оцінки факторів впливу на окремих банках з акцентом не тільки на зовнішні регіональні фактори, але й з урахуванням внутрішніх факторів впливу на банківську установу в регіоні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Асоціації українських банків [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.aub.org.ua>.
3. Герасимчук З. В. Фактори впливу на розвиток регіональних ринків банківських послуг / З. В. Герасимчук, О. К. Гоманюк // Фінансовий простір. — 2015. — № 1(17). — С. 92—101.
4. Копилюк О. І. Систематизація факторів формування регіональної політики розвитку банківської системи / О. І. Копилюк // Вісник Дніпропетровського університету. Сер. : Економіка. — 2013. — Т. 21, вип. 7(4). — С. 24—29.
5. Глухарев С. М. Економічна діагностика: Конспект лекцій з курсу [Електронний ресурс] / С. М. Глухарев. — Режим доступу : www.eprints.ksame.kharkov.ua/4843.

REFERENCES

1. The official site of The National Bank of Ukraine (2016), available at: www.bank.gov.ua (accessed February 02, 2016).
2. The official site of Association of Ukrainian Banks (2016), available at: www.aub.org.ua (accessed February 01, 2016).
3. Gerasimchuk, Z.V. and Gomanuk, O.K. (2015), “Influence factors on the development of regional markets of banking”, *Finansoviy prostir*, vol. 1(17), pp. 92-101.
4. Kopiliuk, O.I. (2013), “Factors systematization of regional banking system development policy formation”, *Vistnik Dnipropetrovskogo universitetu. Ser.: Ekonomika*, vol. 7(4), pp. 24-29.
5. Gluharev, S.M. (2003), *Ekonomicheskaya diagnostika: konspekt lektiï z kursu* [Economic diagnostics: lectures on the course], available at: www.eprints.ksame.kharkov.ua/4843 (accessed February 02, 2016).

УДК 339.92(5-12)(045)

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОЦЕСІВ РЕГІОНАЛІЗАЦІЇ В КРАЇНАХ-ЧЛЕНАХ АСЕАН

Узун В.В., аспірант

*Маріупольський державний університет
Україна, 87553, м. Маріуполь, пр. Будівельників, 129а*

infernoman3000@gmail.com

Серед найбільш очевидних проявів закономірностей міжнародних відносин більш важливого значення на сучасному етапі розвитку світового господарства набули фактори інтеграції та дезінтеграції. Тенденція інтеграції являє собою особливий рівень взаємодії між державами, коли учасники даного процесу відчують

частину свого суверенітету на користь наднаціональних органів. Обидві тенденції інтеграції та дезінтеграції відображають об'єктивний стан світової системи на даному етапі, невизначений характер її розвитку. Міжнародна економічна інтеграція являє собою цілий комплекс складних, багаторівневих явищ і процесів, метою яких є не стільки одержання певної вигоди від економічного співробітництва, скільки загальний розвиток регіонів, стабілізація економічних, соціальних і політичних цілей. Звичайно, слід пам'ятати про зворотний бік МЕІ, який виявила світова фінансова криза – про зростаючі уразливості в разі глобальних економічних потрясінь, з якими неможливо впоратися силами одного регіону, а часом і об'єднаними зусиллями всього світового співтовариства. Тим не менш, МЕІ уявляється природним процесом, невіддільним від сучасної світової економіки, і рішенням у цьому випадку слугує поглиблення інтеграційних процесів, а не відокремлення від оточуючих країн. Розвитку інтеграції Азійсько-Тихоокеанського регіону сприяє наявність ряду передумов. Так, інтеграційні процеси найбільш продуктивно відбуваються між країнами, що перебувають приблизно на однаковому рівні економічного розвитку і мають однорідні господарські системи. Інша, не менш важлива передумова, – географічна близькість країн, що інтегруються, розташовані в одному регіоні і мають спільний кордон. Можливість і доцільність інтегрування визначається наявністю між країнами міцних економічних зв'язків, і не менш значима в цьому відношенні може бути спільність економічних інтересів і проблем, вирішення яких спільними зусиллями може бути значно ефективнішим, ніж нарізно.

Ключові слова: інтеграція, дезінтеграція, міжнародна економічна інтеграція, світове господарство, регіоналізація.

ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ ПРОЦЕССОВ РЕГИОНАЛИЗАЦИИ В СТРАНАХ-ЧЛЕНАХ АСЕАН

Узун В.В., аспирант

*Мариупольский государственный университет
Украина, 87553, г. Мариуполь, пр. Строителей, 129а*

Среди наиболее очевидных проявлений закономерностей международных отношений наиболее важное значение на современном этапе развития мирового хозяйства приобрели факторы интеграции и дезинтеграции. Тенденция интеграции представляет собой более высокий уровень взаимодействия между государствами, когда участники данного процесса отчуждают часть своего суверенитета в пользу наднациональных организаций. Обе тенденции интеграции и дезинтеграции отражают объективное состояние мировой системы на данном этапе, неопределенный характер ее развития. Международная экономическая интеграция представляет собой целый комплекс сложных, многоуровневых явлений и процессов, целью которых является не столько получение определенной выгоды от экономического сотрудничества, сколько общее развитие регионов, стабилизация экономических, социальных и политических целей. Конечно, следует помнить об обратной стороне МЭИ, которую показал мировой финансовый кризис – о растущей уязвимости в случае глобальных экономических потрясений, с которыми невозможно справиться силами одного региона, а порой и объединенными усилиями всего мирового сообщества. Но, тем не менее, МЭИ представляется естественным процессом, неотъемлемым от современной мировой экономики, и решением в данном случае служит углубление интеграционных процессов, а не отделения от окружающих стран. Развития интеграции Азиатско-Тихоокеанского региона способствует наличие целого ряда предпосылок. Так, интеграционные процессы наиболее продуктивно происходят между странами, которые находятся примерно на одинаковом уровне экономического развития и имеют однородные хозяйственные системы. Другая, не менее важная предпосылка – географическая близость интегрирующихся стран, расположенных в одном регионе и имеющих общую границу. Возможность и целесообразность интегрирования определяется наличием между странами прочных экономических связей, и не менее значимой в этом отношении может быть общность экономических интересов и проблем, решение которых совместными усилиями может быть значительно эффективнее, чем порознь.

Ключевые слова: интеграция, дезинтеграция, международная экономическая интеграция, мировое хозяйство, регионализация.

TRENDS OF THE DEVELOPMENT PROCESS OF REGIONALIZATION IN ASEAN MEMBER COUNTRIES

Uzun V.V., postgraduate

*Mariupol state university
Ukraine, 87553, Mariupol, Constructor's Avenue, 129a*

Among the most obvious manifestations of the basic laws of international relations is most important at the present stage has become a factor of integration and disintegration that is observed everywhere today. The tendency of integration represents a higher level of interaction between the States when participants of this process alienate part of its sovereignty in favor of supranational bodies. Both, the first opposite trends reflect the objective state of the world system at this stage, the uncertain nature of its development. International economic integration is a complex, multilevel phenomena and processes whose purpose is not so much getting certain benefits from economic cooperation, but

General development of regions, the stabilization of the economic, social and political goals. Of course, remember to turn towards MEI, which showed us the global financial crisis – about the growing vulnerability to global economic shocks to which it is impossible to make forces of one region, and sometimes the combined efforts of the entire international community. But, nevertheless, MEI seems to be a natural process, inherent in the modern global economy, and the solution in this case is the deepening of integration, rather than separation from the surrounding countries. Development integration in the Asia-Pacific region is facilitated by the presence of a number of prerequisites. Thus, integration processes occur between the most productive countries are approximately at the same level of economic development and that have homogeneous economic systems. Another equally important prerequisite is the geographic proximity of the integrating countries located in the same region and shares a common border. The possibility and desirability of integration is determined by the presence between the countries strong economic ties, and not less significant in this respect may be the commonality of economic interests and of the problems which joint efforts can be much more effective than apart. So, the further development of regionalization and integration processes in the member states of ASEAN as a priority within the group and outside it. The geopolitical location of ASEAN with the leading countries in Asia Pacific, territorial proximity, traditional economic ties, speed the pace of economic and common interest within the Asia-Pacific region, as well as by leading nations and communities of the world economy created favorable conditions to the processes of regionalization and integration acquired a qualitatively new dimension.

Key words: integration and disintegration, international economic integration, world economy, regionalization.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Тенденція інтеграції являє собою більш високий рівень взаємодії між державами, коли учасники цього процесу відчужують частину свого суверенітету на користь наднаціональних органів. Важливість і різні підходи до аналізу інтеграції породили різні теоретичні концепції, кожна з яких по-своєму описує сутність регіональної економічної інтеграції. У даний час у зв'язку з розширенням ЄС за рахунок вступу до нього нових країн розроблено ряд моделей подальшого розвитку інтеграційних процесів по шляху її поглиблення.

Розвитку інтеграції АСЕАН сприяє наявність ряду передумов. Так, інтеграційні процеси найбільш продуктивно відбуваються між країнами, що перебувають приблизно на однаковому рівні економічного розвитку і мають однорідні господарські системи. Можливість і доцільність інтегрування визначається наявністю між країнами міцних економічних зв'язків, і не менш значима в цьому відношенні може бути спільність економічних інтересів і проблем, вирішення яких спільними зусиллями може бути значно ефективніше, ніж порізно.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

В економічній літературі питання розвитку інтеграційних процесів в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (АТР) розглянуто доволі ґрунтовно, але найбільше науковці звертали увагу на регіон взагалі, а не на окремі угруповання, що входять до його складу. Теоретичні положення розвитку процесів інтеграції та регіоналізації в АТР висвітлені в працях вітчизняних та російських науковців: О. А. Арина, К. Н. Астапова, І. Н. Наумова.

Зокрема, О. А. Арин у своїй монографії вперше у вітчизняній і зарубіжній науковій літературі зробив спробу розвінчати міф про азійсько-тихоокеанський регіон (АТР) на тлі аналізу практично всіх актуальних і спірних проблем Східної Азії. По кожній з них автор висуває власні концепції, що не збігаються із загальноприйнятими підходами і поглядами [1]. Астапов К. Л. пропонує концепції розвитку АТР у контексті економічних та політичних відносин регіону з країнами СНД [2]. І.Н. Наумов зробив аналіз економічного та політичного розвитку Китаю та на основі поточних даних розробив прогноз його економічного та політичного розвитку майже на чверть століття. Науковець проаналізував вплив Китаю не тільки на сусідні країни АТР (у тому числі країни АСЕАН), а й на усе світове господарство [3].

Аналіз наукових праць показав наявність незначної кількості досліджень та відсутність єдиної думки стосовно розвитку процесів регіоналізації саме в країнах-членах АСЕАН. Усе перелічене зумовлює актуальність обраної теми дослідження.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ

Мета статті полягає в аналізі стану розвитку інтеграційного угруповання АСЕАН, аналізі основних показників розвитку цього інтеграційного об'єднання, визначенні його місця серед інтеграційних об'єднань світового господарства.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Особливість інтеграційної ситуації в АТР полягає у відсутності міждержавної структури типу ЄС. У цьому випадку відбувається поділ регіону на декількох рівнях – насамперед, це країни азіатського регіону і Північна Америка. Інтеграційна взаємодія азійських країн відбувається на трьох рівнях. По-перше, на рівні форуму Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС, АРЕС – Asia-Pacific Economic Cooperation). По-друге, на рівні субрегіональних інтеграційних угруповань – наприклад АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії, ASEAN – Association of Southeast Asian Nations), яка була заснована в 1967 році для сприяння соціально- економічному розвитку країн-членів, співпраці в промисловості та сільському господарстві, проведення науково-дослідних робіт. До її складу входять усі десять країн субрегіону: Індонезія, Малайзія, Сінгапур, Таїланд і Філіппіни (від дня заснування), згодом приєдналися Бруней, В'єтнам, Лаос, М'янма і Камбоджа. Щорічно в рамках АСЕАН проводяться зустрічі на вищому рівні і на рівні ключових міністрів. Наразі зусилля Асоціації зосереджені на підтримці регіональної безпеки та стимулюванні економічного співробітництва в регіоні (АСЕАН підписує угоду про створення зони вільної торгівлі окремо з Японією, Південною Кореєю і Китаєм). І, нарешті, третій рівень інтеграції – це рівень двосторонніх відносин (наприклад, зона вільної торгівлі Японія – Сінгапур або переговори про митний союз Південної Кореї і Японії) [1].

Азіатський регіон відчуває вплив безлічі інтеграційних об'єднань, зокрема:

- Міжурядовий форум «Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво» (АТЕС);
- Тихоокеанська Економічна Рада (ТЕС);
- Рада по Тихоокеанському Економічному Співробітництву (РЕТЕС);
- Тихоокеанська конференція з торгівлі та розвитку (ПАФТАД) ;
- Російський Національний Комітет по Тихоокеанському Економічному Співробітництву (РНКТЕС);
- Асоціація Регіональних Адміністрацій Країн Північно-Східної Азії (АРАССВА);
- Асоціація країн Південно -Східної Азії (АСЕАН);
- Саміт Східноазійського співтовариства (ВАС);
- Євразійське Економічне Співтовариство (ЄврАзЕС);
- Шанхайська Організація Співробітництва (ШОС);
- Азіатський Банк Розвитку (АзБР).

Отже, кожна з цих організацій має певний вплив в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. Більш детально розглянемо АСЕАН як угруповання, яке розвивається найбільш швидкими темпами та яке в перспективі може стати самим впливовим в регіоні.

Асоціація Країн Південно-Східної Азії (Асоціація держав Південно-Східної Азії – АСЕАН) була заснована 8 серпня 1967 в Бангкоку п'ятьма країнами: Індонезією, Малайзією, Сінгапуром, Таїландом і Філіппінами. У 1984 р. до організації приєднався Бруней, у 1995 – В'єтнам, у 1997 – Лаос і М'янма, в 1999 – Камбоджа. Одже, зараз в АСЕАН налічується 10 держав-членів. Статус спеціального спостерігача має Папуа-Нова Гвінея.

Поведінкові норми «шляху АСЕАН» виникають з двох індонезійських принципів: діалогу – «мушаварах» і консенсусу – «муфвкат». Такий формат спілкування практично виключає для місцевих еліт можливість «втрати обличчя» в процесі діалогу, дуже контрастує із західною моделлю, для якої характерні жорстке суперництво й чітка юридична основа.

Основоположним для «шляху АСЕАН» є принцип невтручання у внутрішні справи членів організації, заснований на безумовному визнанні непорушності державного суверенітету.

Первісна роль Асоціації була, швидше, політичною, ніж економічною. Від початку її існування найважливіші угоди укладалися країнами-членами саме в галузі політичного співробітництва та співпраці у сфері безпеки, включаючи Декларацію 1971 року, яка визначає Південно-Східну Азію як Зону миру, свободи і нейтралітету, Договір про дружбу і співробітництво в Південно-Східній Азії і Декларацію Асеанівської угоди [3].

Динаміка ВВП АСЕАН, його питома вага в структурі світового ВВП та темпи приросту ВВП представлена на рис. 1.

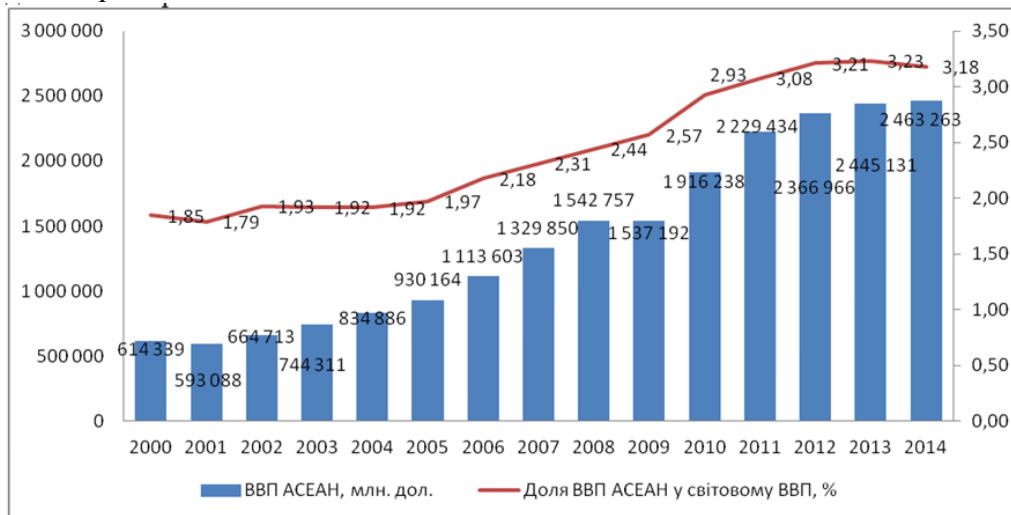

Рис. 1. Динаміка ВВП АСЕАН (млн. дол.) та питома вага ВВП АСЕАН у світовому ВВП (%) протягом 2000-2014 рр.

Джерело: розвинуто автором на основі [7,8,9]

Що стосується питомої ваги ВВП АСЕАН у світовому ВВП, то протягом зазначеного проміжку часу вона збільшувалася з кожним роком, тобто спостерігається поступове посилення ролі цього інтеграційного угруповання у світовому господарстві.

ВВП АСЕАН протягом розглядаємого періоду часу змінювався рівномірно та зростав більшу частину часу. Падіння відбувалося лише у 2001 та 2009 роках, коли у світовій економіці спостерігалися кризові хвилі. Решту часу простежувалась позитивна тенденція зростання, особливо у 2006, 2007 та 2010 роках. Зростання у 2007 році пов'язано з тим, що в листопаді 2007 року держави АСЕАН підписали Статут АСЕАН, що визначає відносини між членами АСЕАН і надає АСЕАН статусу міжнародної юридичної особи. 15 січня 2007 року в Себу була підписана «себуанська декларація про Східно-азіатську енергетичну безпеку». Її підписали АСЕАН та інші члени EAS (Австралія, Китайська Народна Республіка, Індія, Японія, Нова Зеландія, Південна Корея). Декларація заохочує забезпечення енергетичної безпеки шляхом пошуків альтернативних джерел енергії традиційним видам палива. Також необхідно відмітити, що 27 лютого 2009 було підписано угоду про вільну торгівлю між регіональним блоком АСЕАН, що складається з 10 країн і Нової Зеландії, та її близьким партнером – Австралією, і як передбачається, це угода дозволить збільшити сукупний ВВП цих 12 країн більш ніж на 48 млрд дол США протягом 2000-2020 рр. Незважаючи на кризу у 2009 році, коли був прийнята ця угода, ефект від її впровадження можна спостерігати протягом наступних трьох років, особливо у 2010 році, коли ВВП зріс на 24,16% у порівнянні з минулим роком. Середній абсолютний приріст за звітний період часу склав 138805,2 млн. дол., а середній темп приросту – 11,12%, тобто спостерігається поступове збільшення ВВП внаслідок швидкого розвитку економіки АСЕАН та її інтеграцію у світову економіку, про що також свідчить поступове збільшення частки ВВП угруповання в структурі світового ВВП.

Географічну структуру ВВП АСЕАН у 2014 році наведено на рис. 2.

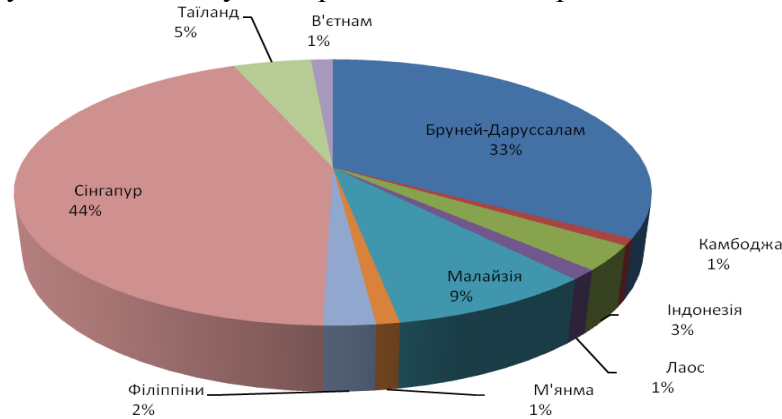

Рис. 2. Географічна структура ВВП АСЕАН за 2014 рік, %
Джерело: розвинуто автором на основі [7,8]

Отже, можна констатувати, що найбільшу частку в структурі обсягів ВВП АСЕАН займають Сінгапур, Бруней-Даруссалам та Малайзія, Таїланд та Індонезія, у той час як частка ВВП решти країн угруповання залишається на досить низькому рівні та не перевищує 1-2%.

Аналіз населення АСЕАН демонструє, що протягом останніх років його чисельність постійно збільшувалась, про що свідчить динаміка на рис. 3.

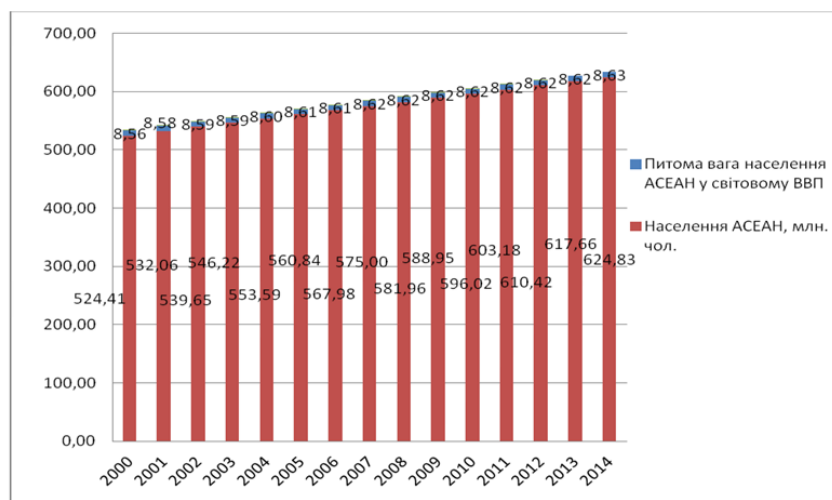

Рис. 3. Динаміка населення АСЕАН (млн. осіб) та питома вага населення АСЕАН у світовому ВВП (%) 2000-2014 рр.

Джерело: розвинуто автором на основі [7,8,9]

Темпи зростання населення АСЕАН зберігаються на невисокому, але стабільному рівні протягом усього аналізованого періоду. Найбільше зростання спостерігалось у 2001 році (1,46%), а найменше – у 2012 році. Середній абсолютний приріст населення за звітний період склав 7,173 млн. осіб, а середній темп приросту склав 1,27%. Приріст населення протягом останніх років спостерігається завдяки підвищенню рівня і якості життя людей у період економічного зростання, уповільнення долі старого населення, збільшення показників укладання шлюбів. Статистичні дані свідчать про наявність двох явищ в економіці АСЕАН, що мають відношення до економічного зростання. По-перше, чисельність населення ні в абсолютному, ні у відносному вираженні не є зараз домінуючим фактором економічного зростання. Звичайно, країні з невеликою чисельністю населення і невисоким приростом зайнятості важче досягти високих темпів зростання, однак велика чисельність сама по собі не гарантує зростання. У сучасних умовах переважає не екстенсивне зростання, яке досягається в тому числі і за рахунок збільшення чисельності населення, а інтенсивне економічне зростання, ключові компоненти якого менше залежать від загального числа

індивідів в економіці. По-друге, економічне зростання забезпечується не стільки загальною кількістю працівників, скільки структурою розподілу і якістю трудових ресурсів. Питома вага населення АСЕАН у структурі населення світу протягом 2000-2014 років залишалась на незмінному рівні та суттєвих змін не зазнала, про що свідчать дані на рис. 3.

Географічна структура населення АСЕАН у 2014 році представлена на рис. 4.

Згідно з даними (на рис. 4) можна зробити висновок, що найбільшу частку в структурі населення АСЕАН займають Індонезія, Філіппіни, В'єтнам і Таїланд, а найменшу частку складають Бруней-Даруссалам, Сінгапур, Лаос та Камбоджа.

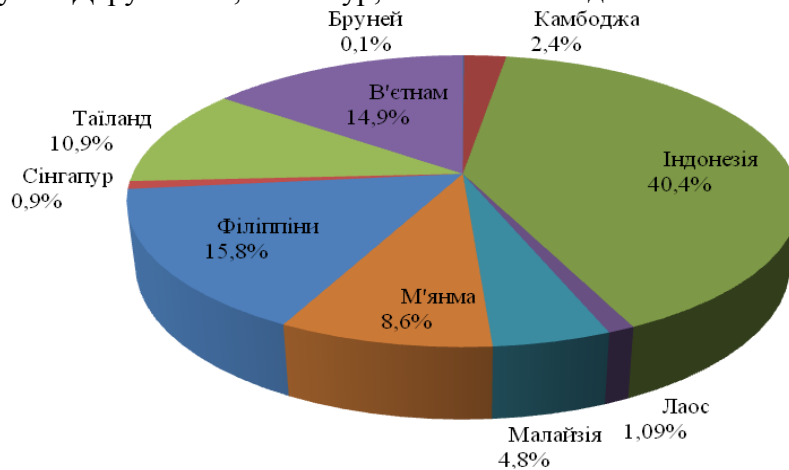

Рис. 4. Географічна структура населення АСЕАН за 2014 рік, %
Джерело: розвинуто автором на основі [7,8]

Отже, сьогодні АСЕАН зі своїми темпами економічного зростання, що випереджають середньосвітові, являє собою центр інтеграційних процесів в АТР і складає там нову розстановку сил. Зараз зусилля Асоціації зосереджені на підтримці регіональної безпеки та стимулюванні економічного співробітництва в регіоні (АСЕАН підписує угоду про створення зони вільної торгівлі окремо з Японією, Південною Кореєю і Китаєм).

У минулому десятилітті успішні показники економічного розвитку держав АТР (зокрема країн АСЕАН) сприяли зростанню економічної взаємозалежності між країнами регіону через зростання зовнішньої торгівлі, а також міжнародного руху капіталів.

Очевидно, що названі фактори позитивно впливають на динаміку експорту та імпорту товарів в АСЕАН, що показано на рис. 5.

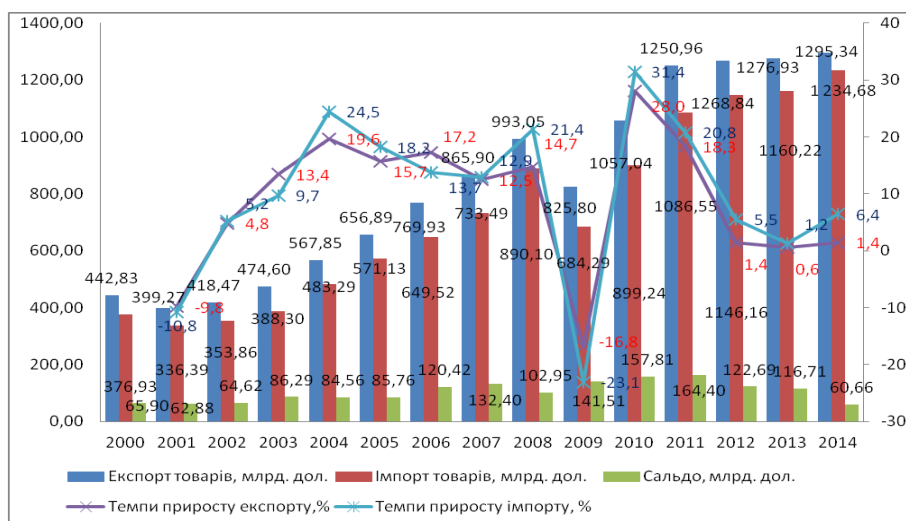

Рис. 5. Динаміка експорту та імпорту товарів в АСЕАН (млн. дол.), сальдо (млн. дол.), темпи приросту експорту(%) та темпи приросту імпорту (%) протягом 2000-2014 рр.

Джерело: розвинуто автором на основі [7,8,9]

На підставі даних про обсяги експорту та імпорту проаналізуємо зміни показників протягом звітного періоду.

Протягом всього звітного періоду часу найбільше падіння обсягів експорту та імпорту в угрупованні спостерігалось у 2001 році (коли обсяги експорту впали на 9,8%, а імпорту – на 10,76%), а також у 2009 році (коли обсяги експорту впали на 16,84%, а імпорту – на 23,12%). У першу чергу це пов'язано з впливом хвиль світової фінансової кризи, що своєю чергою спричинило вплив на попит та пропозицію основних видів товарів АСЕАН. Зростання показників спостерігалось протягом 2002-2008 рр., а також у період 2010-2014 рр. (хоча протягом цього періоду спостерігається уповільнення темпів зростання показників експорту та імпорту).

Необхідно також звернути увагу на частки кожної країни АСЕАН в обсягах експорту та імпорту угруповання. Структуру експорту та імпорту всередині АСЕАН подано на рис. 6.

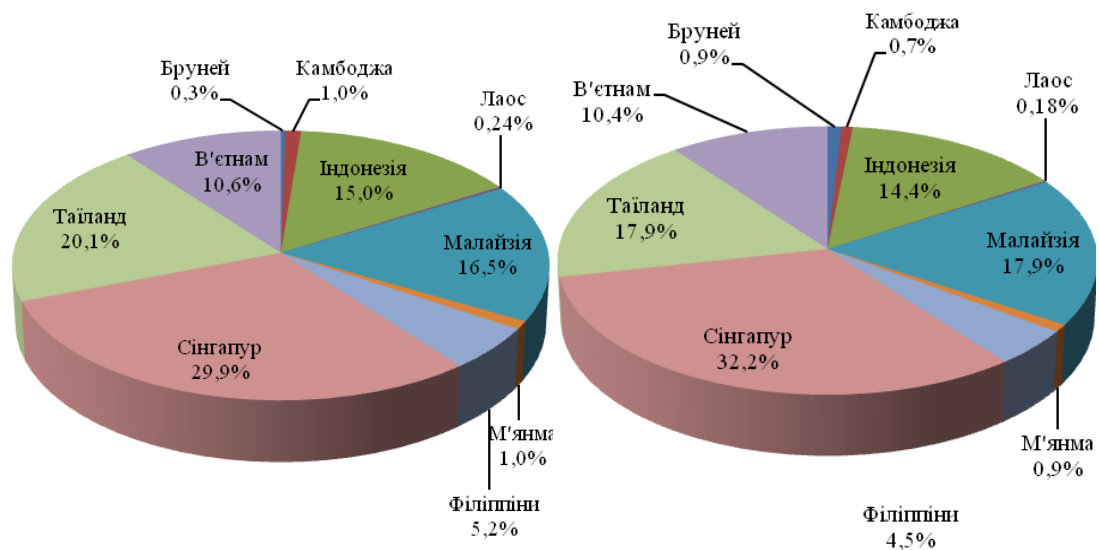

Рис. 6. Структура експорту та імпорту товарів в АСЕАН за країнами угруповання (2014 р.), %
Джерело: розвинуто автором на основі [9]

Отже, аналіз зовнішньої торгівлі АСЕАН показує, що це угруповання поступово поширює свій вплив на світову торгівлю. Однак слід зауважити, що ця організація повинна приділяти більшу увагу розвитку зовнішньоторговельних відносин з країнами, що не входять до складу угруповання, тобто АСЕАН повинно прагнути рівноправних відносин усередині, а також за межами угруповання.

ВИСНОВКИ

Подальший розвиток процесів регіоналізації та інтеграції в країнах-членах АСЕАН є пріоритетним і всередині угруповання, і за його межами. Геополітичне розташування АСЕАН з провідними країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону, територіальна близькість, традиційні економічні зв'язки, швидкість темпів економічного та взаємний інтерес всередині АТР, а також з боку провідних держав та угруповань світової економіки створили сприятливі передумови для того, щоб процеси регіоналізації та інтеграції набули якісно нового виміру.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арин О. А. Азиатско-тихоокеанский регион: мифы, иллюзии и реальность : монография / О. А. Арин. — М. : Флинта, 1997. — 435 с.
2. Астапов К. Л. Формирование единого экономического пространства стран СНГ/ К. Л. Астапов // Мировая экономика и международные отношения. — 2005. — № 1. — С. 95—100.
3. Наумов И. Н. Стратегия экономического развития КНР в 1996-2020 гг. и проблемы ее реализации / И. Н. Наумов. — М. : Ин-т Дал. Востока РАН, 2001. — 200 с.

4. Нухович Э. С. Мировая экономика на рубеже XX-XXI веков / Э. С. Нухович, Б. М. Смитиенко, М. А. Эскинди́ров. — М. : Специальная литература, 2005. — 420 с.
5. Осовська Г. В. Основи міжнародної економіки / Г. В. Осовська. — К. : Кондор, 2003. — 556 с.
6. Спицын А. В. Интеграция и модернизация экономики / А. В. Спицын // Экономист. — 2006. — № 5. — С. 3—9.
7. Asean statistical yearbook 2013 [Электроний ресурс]. — Режим доступу : [http://www.asean.org/storage/images/resources/Statistics/2014/StatisticalPublications/asean%20statistical%20yearbook%202013%20\(publication\).pdf](http://www.asean.org/storage/images/resources/Statistics/2014/StatisticalPublications/asean%20statistical%20yearbook%202013%20(publication).pdf).
8. Asean statistical yearbook 2014 [Электроний ресурс]. — Режим доступу : [http://www.asean.org/storage/images/2015/July/ASEAN Yearbook/July%202015%20-%20ASEAN%20Statistical%20Yearbook%202014.pdf](http://www.asean.org/storage/images/2015/July/ASEAN%20Yearbook/July%202015%20-%20ASEAN%20Statistical%20Yearbook%202014.pdf).
9. UNCTAD Handbook of Statistics 2015 [Электроний ресурс]. — Режим доступу : <http://unctad.org/en/pages/PublicationWebflyer.aspx?publicationid=1414>.

REFERENCES

1. Arin, O.A. (1997), *Aziatsko-tihookeanskiy region: mifyi, illyuzii i realnost* [Asia-Pacific: Myths, Illusions and Reality], monograph, Flinta, Moscow, Russia.
2. Astarov, K.L. (2005), “The formation of the single economic space of the CIS countries”, *Mirovaya ekonomika i mezhdunarodnyie otnosheniya*, vol. 1, pp. 95-100.
3. Naumov, I.N. (2001), *Strategiya ekonomicheskogo razvitiya KNR v 1996-2020 gg. i problemy ee realizatsii* [China's economic development strategy for years of 1996-2020 and its implementation challenges], Institut Dalnego Vostoka RAN, Moscow, Russia.
4. Nuhovich, E.S., Smitienko, B.M. and Eskinidirov, M.A. (2005), *Mirovaya ekonomika na rubezhe XX-XXI vekov* [The world economy at the turn of XX-XXI centuries], Spetsyalnaja lyteratura, Moscow, Russia.
5. Osovska, G.V. (2003), *Osnovi mizhnarodnoyi ekonomiki* [Basics of international economy], Kondor, Kyiv, Ukraine.
6. Spicyn, A.V. (2006), “Integration and modernization of the economy”, *Economist*, vol. 5, pp. 3-9.
7. “Asean statistical yearbook 2013”, available at: [www.asean.org/storage/images/resources/Statistics/2014/StatisticalPublications/asean%20statistical%20yearbook%202013%20\(publication\).pdf](http://www.asean.org/storage/images/resources/Statistics/2014/StatisticalPublications/asean%20statistical%20yearbook%202013%20(publication).pdf) (access February 11, 2016).
8. “Asean statistical yearbook 2014”, available at: [www.asean.org/storage/images/2015/July/ASEAN Yearbook/July%202015%20-%20ASEAN%20Statistical%20Yearbook%202014.pdf](http://www.asean.org/storage/images/2015/July/ASEAN%20Yearbook/July%202015%20-%20ASEAN%20Statistical%20Yearbook%202014.pdf) (access February 11, 2016).
9. “UNCTAD Handbook of Statistics 2015”, available at: <http://unctad.org/en/pages/PublicationWebflyer.aspx?publicationid=1414> (access February 11, 2016).